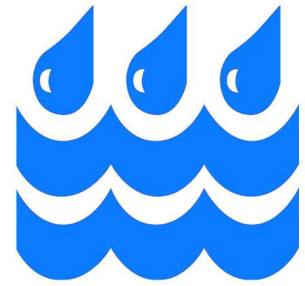

SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Hietakallionkatu 2, 53850 LAPPEENRANTA

JÄNKY-HAKULINJOKI-HANKKEEN VUOSIRAPORTTI 2024

Lappeenrannassa 28. lokakuuta 2024

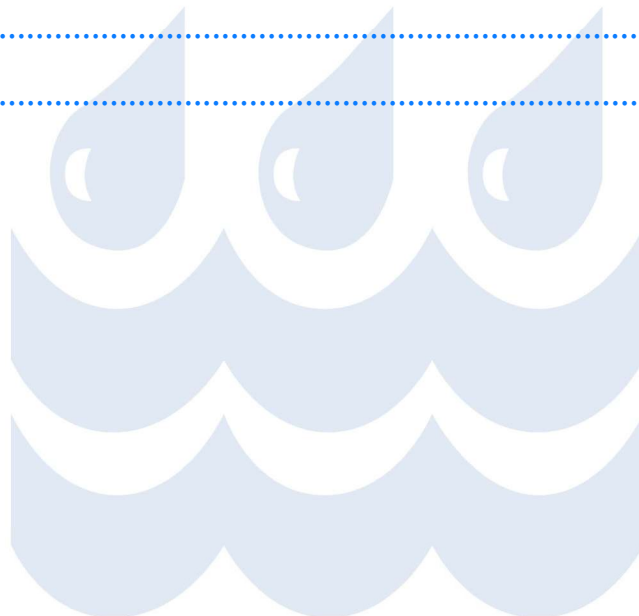
Maarit Moisio

hankekoordinaattori

SISÄLTÖ

1 YLEISTÄ.....	3
2 VALUMA-ALUEEN VESIENSUOJELURAKENTEET.....	4
3 RAVINTOVERKKOKUNNOSTUS ELI HOITOKALASTUS.....	4
3.1. hoitokalastukset yleisesti.....	4
3.2. Jängynjärvi ja Vetjanjärvi.....	5
3.3. Kotajärvi.....	5
3.4 Syntymäinen.....	6
3.5 Keskinen.....	6
4 VESIKASVILLISUUDEN NIITOT.....	7
5 MAANPARANNUSAINEET.....	8
6 VEDENLAADUN SEURANTA.....	9
6.1. Järvet.....	9
6.2. Kosteikot.....	9
7 VIESTINTÄ.....	9
8 TALOUS.....	9

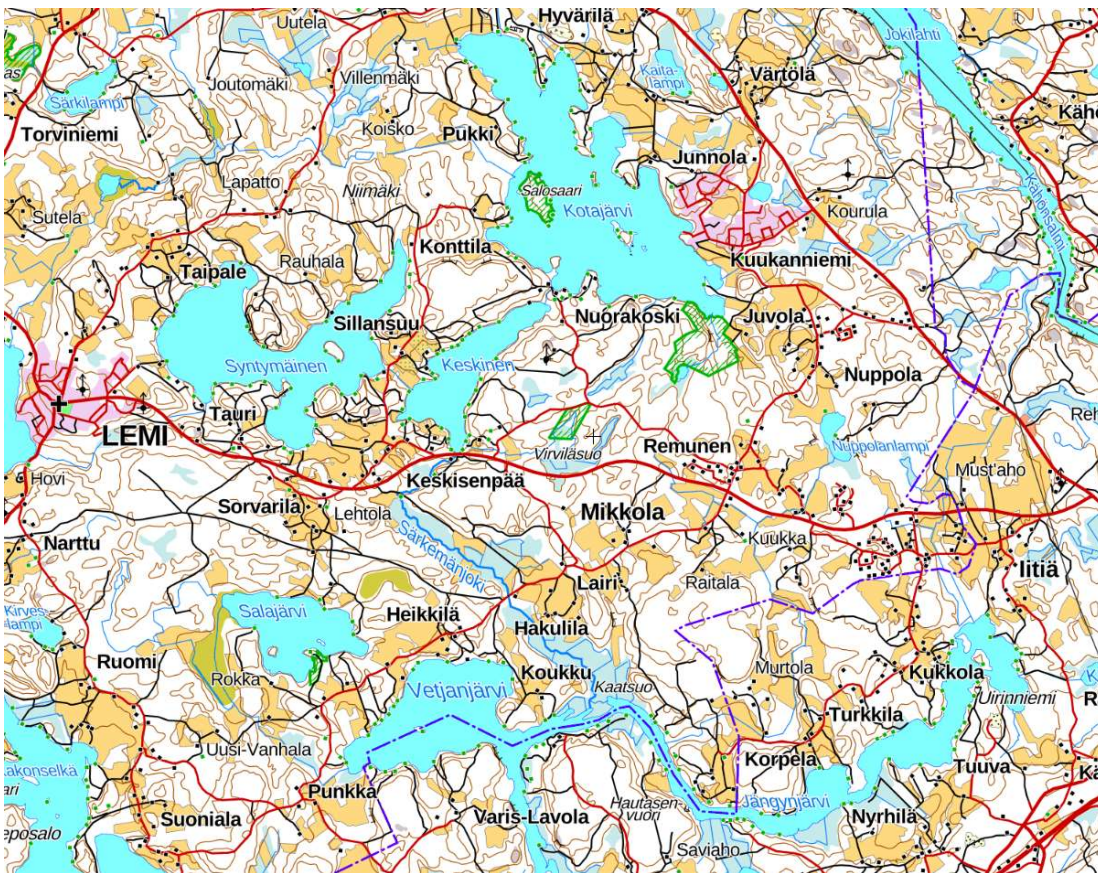

1 YLEISTÄ

Jänky-Hakulinjoki-hanke käynnistyi vuonna 2020 pitkäjänteisen vesiensuojelutyön edistämiseksi Hakulinjoen valuma-alueen järvilla. Hakulinjoen valuma-alue sekä alueen järvet sijaitsevat Etelä-Karjalassa, Lemminkäisten, Lappeenrannan ja Luumäen kunnan alueella. Hankkeen tavoitteena on järvien vedenlaadun parantaminen yhteistyössä paikallisten osakaskuntien kanssa. Hanke jatkoj Kärjen osakaskunnan Kari Oikkosen aloitteesta käynnistyneitä Jängynjärven kunnostamiseen tähtääviä toimia keskittyen Jängynjärven lisäksi koko Hakulinjoen järvien eli Vetjanjärven, Keskiisen, Salajärven, Syntymäisen, Kotajärven, Särkemänjoen (Hakulinjoki) sekä näiden valuma-alueiden vesiensuojeluun (kuva 1).

Hankealueen järvet olivat vuonna 2019 julkaistun ekologisen tilan arvioinnin perusteella tyydyttävässä tilassa lukuun ottamatta Syntymäistä, jonka tila luokitui hyväksi. Hankkeen käynnistämällä tähdättiin vesiensuojelutoimiin, joilla pyritään parantamaan järvien vedenlaatua ja ekologista tilaa.

Hanketta hallinnoi Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry. Yhteistyökumppaneina toimivat Värtölän osakaskunta, Ruomin osakaskunta, Kärjen osakaskunta, Vainikkalan osakaskunta, Torviniemen osakaskunta ja Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Hanke on saanut rahoitusta vesiensuojelun tehostamisohjelmasta Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen myöntämänä, Etelä-Karjalan säästöpankkisäätiöltä, Raija ja Ossi Tuuliaisien Säätiöltä sekä Metsä Groupin luonto-ohjelmasta sekä Ruomin, Kärjen ja Värtölän osakaskunnilta ja Iitiän ja Lähikylien VPK:lta.

Kuva 1. Hankealueen järvet kartalla.

2 VALUMA-ALUEEN VESIENSUOJELURAKENTEET

Vesiensuojelurakenteilla pyritään tasaamaan ja hillitsemään virtauspiikkejä sekä pidättämään ravinteita ja kiintoaineista ennen niiden päätymistä vesistöihin. Hankkeessa on toteutettu vuodesta 2020 lähtien 23 kappaletta kosteikkoja tai laskeutusaltaita (kuva 3). Hankkeen uusin kohde on vuonna 2023 valmistunut Kuivaissuon kosteikko Kotajärven valuma-alueella. Vuonna 2024 uusia kohteita ei toteutettu.

Kuva 3. Jänky-Hakulinjoki-hankkeen vesiensuojelurakenteet kartalla.

3 RAVINTOVERKKOKUNNOSTUS ELI HOITOKALASTUS

3.1. hoitokalastukset yleisesti

Hoitokalastuksilla pyritään vaikuttamaan järven kalaston rakenteeseen poistamalla järven särkikalastoa. Hoitopyynnin periaate on, että pyynti kohdistuu särkikalastoon, erityisesti pieniin särkiin, lahnoihin, salakoihin ja alle 15 cm mittaisiin ahveniin, jotka käyttävät eläinplanktonia ravinnokseen ja vaikuttavat välillisesti järvien leväkukintoihin tai pöyhivät vedenpohjaa samentoen vedenlaatua.

Kuva 4. Hoitokalastuksia Kotajärvellä marraskuussa 2023.

Vuonna 2024 Jänky-Hakulinjoki-hankkeessa hoitokalastettiin kesällä Jängynjärvellä ja Vetjanjärvellä. Hoitokalastusten pyyntiponnistus oli 101 koentaa ja kalastaja oli Kari Kinnunen. Syksyllä hoitokalastukset jatkuvat marraskuussa Kotajärvellä ja Keskisellä nuottaamalla.

3.2. Jängynjärvi ja Vetjanjärvi

Jängynjärvellä ja Vetjanjärvellä hoitokalastettiin vuonna 2024 rysäpyynneillä 24.6.-13.8.2024. Hoitokalastuksen myötä poistettiin tuolloin 1120 kg saalista (taulukko 1). Järvellä on Kärjen osakaskunnan aktiivinen hoitokalastusporukka, joka kalasti alkukesästä Jängynjärveltä 830 kg, mutta loppukesän saalistiedot puuttuvat vielä listauksesta. Yhteensä järviltä poistettu hoitokalastussaalet on 8578 kg hankkeen toiminta-aikana 2021-2024. Jängynjärvellä ja Vetjanjärvellä rysiin on tarttunut myös runsaasti >40 cm kuhaa, joita on vapautettu hoitokalastusten yhteydessä.

Taulukko 1. Jängynjärveltä raportoidut hoitokalastussaalet vuosina 2021-2024.

Jängynjärvi / Vetjanjärvi hoitokalastussaalet (kg)	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Yhteensä (kg)
katiskat	1380	1593	950	830	4753
rysät	0	250	2455	1120	3825
Yhteensä	1380	1843	3405	1950	8578

3.3. Kotajärvi

Kotajärvellä on toteutettu hankkeen aikana vuosittaisia hoitokalastuksia vuodesta 2021. Vuonna 2024 hoitokalastuksia tullaan jatkamaan syysnuottauksilla marraskuussa 2024. Syysnuottauksista vastaa hoitokalastaja Markku Turtiainen, Hoitokalastukselle on todettu olevan tarvetta vuonna 2020

toteutettujen koeverkkokalastusten perusteella. Koeverkkokalastusten perusteella Kotajärvellä on tiheä kalasto, joka käsittää myös erinomaisessa tilassa olevan petokalaston.

Taulukko 2. Kotajärvi hoitokalastussaaaliit Jänky-Hakulinjoki-hankkeessa 2021-2023.

Kotajärvi hoitokalastussaaaliit (kg)	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Yhteensä (kg)
nuotta	300	-	2000	2300
katiskat	300	-	-	300
rysät	-	2081	-	2081
Yhteensä	600	2081	2000	4681

3.4 Syntymäinen

Syntymäisellä on toteutettu aktiivisesti hoitopyyntiä Ruomin osakaskunnan osakkaiden toimesta. Syntymäisellä on tehty pyyntiä hankkeen kustantamalla weke-katiskoilla ja nuottaamalla. Lisäksi vuonna 2023 hoitokalastusta tehtiin hankkeen toimesta ammattikalastaja Veikko Nevalan nuottauksilla. Hoitokalastuksen kokonaismäärä vuosina 2021-2024 on 4438 kg.

Taulukko 3. Syntymäisen hoitokalastussaaaliit Jänky-Hakulinjoki-hankkeessa 2021-2024.

Syntymäinen hoitokalastussaaaliit (kg)	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Yhteensä (kg)
nuotta	120	280	1700	-	2100
katiskat	755	776	442	365	2338
rysät	-	-	-	-	-
Yhteensä	875	1056	2142	365	4438

3.5 Keskinen

Keskiselle on suunniteltu hoitokalastuspyyntiä nuottaamalla marraskuussa 2024. Edellisvuonna hoitokalastuksia ei toteutettu järven jäätyessä ennen nuottausten toteuttamista. Keskiselle on tehty myös koeverkkokalastuksia vuonna 2020, jolloin järvellä todettiin olevan tarvetta hoitokalastustoimille sinileväkukintojen, kalaston särkikalavaltaisuuden ja vähäisen petokalakannan perusteella.

Taulukko 4. Keskinen hoitokalastussaaaliit Jänky-Hakulinjoki-hankkeessa 2021-2022.

Keskinen hoitokalastussaaaliit (kg)	vuosi 2021	vuosi 2022	Yhteensä (kg)
nuotta	800	-	800
katiskat	-	-	-
rysät	-	320	320
Yhteensä	800	320	1120

4 VESIKASVILLISUUDEN NIITOT

Hankkeessa toteutettiin toista vuotta peräkkäin vesikasvien niittoja Jängynjärvellä, Kotajärvellä ja Keskisellä. Vesikasvien niittoja toteutettiin 9.8.-14.8.2024 välisenä aikana. Niittoja toteutettiin koneellisesti Truxor-niittolaitteella ja veneeseen kiinnitetyllä niittopäällä. Niittojen suorittamisesta tehtiin ELY-keskukselle niittoilmoitus vähintään 30 vuorokautta ennen niittojen toteuttamista. Urakoitsijana toimi Lymitek Oy. Kotajärvellä Värtölän osakaskunnan talkooväki osallistui läjityspaikkojen raivaamiseen sekä niittojätteen läjittämiseen ja pois kuljettamiseen. Myös muilla kohteilla lähiasukkaat olivat auttamassa läjityspaikkojen löytämisessä ja niittomateriaalien vastaanottajina.

Kuva 6. Niittomateriaalia työnnettiin rantaan veneeseen kiinnitetyn niittopään avulla.

5 MAANPARANNUSAINHEET

Hankkeessa on toteutettu vuosina 2023-2024 maanparannusaineiden levityksiä peltomaille. Levityksiä toteutettiin sekä keväällä että syksyllä vuonna 2024. Levityksissä käytettiin kompostoitua ravinnekuitua. Yhteensä käsiteltyä alaa on 65,6 hehtaaria hankkeen aikana. Maanparannusaineet rahoitettiin täysin (100% osuudella) hankkeen yksityisellä rahoitusosuudella.

	Levitysala v.2023	Levitysala v.2024	Yhteensä
Kompostoitu ravinnekuitu	6,0	59,6	65,6

Kuva 7. Maanparannusaineiden levitystä pystykelaaisella levitysvaunulla.

6 VEDENLAADUN SEURANTA

6.1. Järvet

Hankealueen järvien (Kotajärvi, Keskinen, Syntymäinen, Salajärvi ja Vetjanjärvi) vedenlaatua seurataan osana hanketta talvi- ja kesänäytteenotoilla. Vesinäytteet ovat osa hankkeen pitkän tähtäimen vaikuttavuuden seuranta. Tulokset raportoidaan erillisessä järvien vedenlaatua käsittelevässä raportissa ja viedään VESLA-vedenlaaturekisteriin. Yhteenvetona hankealueen järvien haasteena on erityisesti talviaikainen hapettomuus, korkeat ravinnepitoisuudet ja kasviplanktonin eli levien määrä.

6.2. Kosteikot

Hankkeessa toteutetaan kosteikkojen toiminnan tarkkailua seuraamalla viiden kosteikon toimintaa kolmesti vuodessa. Seurattavat kosteikot ovat Myllyoja, Kuukka 1, Kierniemenoja, Torpparinne 2 ja Hyvärinlahti. Kosteikkojen seurannan tulokset raportoidaan erillisessä kosteikkojen toiminnan seuranta –raportissa.

7 VIESTINTÄ

Hankkeeseen liittyy vesiensuojelutyön lisäksi aiheeseen liittyvä viestintä sosiaalisen median alustoilla sekä ajankohtaisten tiedotteiden laatiminen. Hankkeeseen liittyvää viestintää toteutetaan Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen hankesivuilla sekä sosiaalisessa mediassa (facebook, twitter). Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä, johon osallistuu alueen osakaskunnat Kärjen, Ruomin ja Vainikkalan osakaskunnat sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen edustaja.

Hankevetäjä on kertonut hankkeen maanparannusaineiden käytön mahdollisuuksista ”maanparannusta ja vesistöjen kunnostamista” -teemaillalla 28.3.2024 Lemin koulukeskuksella. Lisäksi hanke on ollut esillä Meidän jälkenne luontotapahtumassa 20.7.2024 Lemin Jalkosalmella. Lisäksi viestintää on toteutettu Vesiemme äärellä – tapahtumassa Lappeenrannan Kehruuhuoneella 19.9.2024. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa.

8 TALOUS

Hankkeessa on muodostunut kuluja hankkeen alkamisesta lähtien noin 170 000 €.